

40

VUOTTA

ELÄKETURVAKESKUS 2001

SISÄLTÖ

3	Ajassa mukana 40 vuotta
3	Eläketurvakeskuksen organisaatio
4	Yksityisen eläketurvan vuosikymmenet
8	Toimitusjohtajan katsaus
10	Hallituksen kertomus
12	Tuloslaskelma
13	Tase
14	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
14	Tilinpäätöksen liitetiedot
16	Tilintarkastuskertomus
17	Henkilöstö
18	Huomisen eläkkeitä suunnitellaan huolella
20	Laadukkailla palveluilla kilpailukykyä
22	Palvelut
24	Tilastot
26	Eläkelaitosten toiminnasta 2001
27	Työeläkerahan kiertokulku
29	Julkaisut
30	Hallinto
34	Eläkelautakunnan toiminta 2001
35	Eläkelautakunnan jäsenet

AJASSA MUKANA 40 VUOTTA

Eläketurvakeskus on työeläkejärjestelmän lakisääteinen palvelukeskus. Se täytti 40 vuotta 5.10.2001.

Työeläketurvan toimeenpano on hajautettu. Eläketurvakeskus hoitaa koko järjestelmän yhteisiä asioita. Niitä ovat muun muassa tietologiikka – rekisterit, tiedon jakelu ja välitys – eläkkeiden uudistaminen ja taloudellinen vastuunjako. Lisäksi Eläketurvakeskus neuvoo, tiedottaa, tilastoi, tutkii ja suunnittelee. Se on työeläkeasioissa kansainvälinen yhdyslaitos.

Kertomusvuoden aikana töiden painopisteinä olivat lainmuutosten valmistelu ja tietohallinnon sekä tietoteknisten valmiuksien kehittäminen. Myös omaa organisaatiota uudistettiin.

Eläketurvakeskus oli mukana eläkeuudistusten valmisteluissa, joiden tavoitteena on yksinkertaistaa työeläkelakeja ja uudistaa niitä työmarkkinajärjestöjen sopimuksissaan edellyttämällä tavalla.

Työtä oli myös työeläkelakien tietosuojasäännösten viimeistelyssä.

Eläketurvakeskuksen tietohallintoa ja tietoteknisiä valmiuksia on kehitetty siten, että ne tehostavat työeläkejärjestelmän toimintaa ja luovat edellytyksiä nykyaikaisille palveluille.

Viimeisen laitoksen periaatetta koskeva VILMA-uudistus on työn alla. Uudistuksen myötä julkisen alan eläkelaitokset tulevat viimeisen laitoksen periaatteen piiriin.

Eläketurvakeskuksen otepalvelu uudistui euroistamisen yhteydessä. Rekisteripalveluihin avattiin selainpohjainen käyttöliittymä.

Työeläke.fi-palvelun rakentaminen alkoi. Palvelu avataan joulukuussa 2002. Se on etusivu työeläkelaitosten verkkopalveluihin. Työeläke.fi sisältää avoimina palveluina yleistä tietoa työeläkkeistä ja tunnistusta vaativina palveluina henkilökohtaista eläketietoa.

Omat kotisivut ovat osoitteessa www.etk.fi. Kotisivuun on liitetty myös työeläkelakipalvelu. Se avattiin uudistettuna kertomusvuoden kesällä.

Eläketurvakeskus vietti 40-vuotisjuhliaan Vanhalla ylioppilastalolla 5.10.2001. Matti Uimonen toivottaa työeläkejärjestelmän isän, filosofian tohtori Teivo Pentikäisen, tervetulleeksi.

YKSITYISEN ELÄKETURVAN VUOSIKYMMENET

Työeläkelait, TEL ja LEL, astuivat voimaan 1.7.1962. Suurin osa palkansaajista, joilla oli siihen mennessä ollut turvanaan vain pieni kansaneläke, pääsivät ensimmäistä kertaa ansioturvan piiriin.

Alunperin työeläkelaeissa oli vain vanhuus- ja työkyvyttömyysturva. Työeläkejärjestelmän kehitykselle lait kuitenkin tarjosivat hyvän pohjan. Työryhmät alkoivat heti valmistella uudistuksia. Perhe-eläke laajensi työeläketurvaan oikeutettujen joukkoa puolella miljoonalla ihmisellä vuonna 1967.

Vuonna 1970 myös yrittäjät ja maatalousyrittäjät saivat lakisääteisen eläketurvan, kun YEL ja MYEL tu-

livat voimaan. Seuraavana vuonna eläke-etuuksia täydennettiin työttömyyseläkkeellä. Vajaassa kymmenessä vuodessa työeläketurva koski jo koko väestöä. Se kattoi suunnilleen samat elämäntilanteet kuin nykyäänkin.

Työeläkkeiden tasoa korotettiin 40:stä 60:een prosenttiin eläkepalkasta jo 1970-luvun puolivälissä. Tasokorotuksen yhteydessä päästiin yhteisymmärryksen työnjaosta kansaneläkkeen ja työeläkkeen välillä.

Seuraavalla vuosikymmenellä pohdittiin erityisesti eläkeikää. Tutkimuksissa ikääntyminen todettiin enimmäkseen yksilöllisesti eteneväksi ilmiöksi. Ammatillisten eläkeikien asemasta ratkaisuksi tuli yksilöllinen varhaiseläke vuonna 1986 ja osa-aikaeläke seuraavana

vuonna. Myös vapaiden ammattien harjoittajat saivat oman TaEL-eläkelakinsa vuonna 1986.

Työeläkejärjestelmän ensimmäisen 30 vuoden aikana työeläkevarojen takaisinlainauksella rahoitettiin merkittävästi suomalaisia yrityksiä ja tuettiin kotimaista työllisyyttä. Järjestelmän takuuna toiminut Eläketurvakeskuksen luottovakuutus turvasi pienempien eläkeläistön rahoitusriskejä.

Nykyisin työeläkevarojen sijoittamisessa kiinnitetään huomiota vain kunkin työeläkelaitoksen sijoitussalkun tuottoon ja riskiin.

Rahoituksen varmistusta

Aina 1990-luvun alkuun työeläketurva enimmäkseen parantui. Pahimmillaan yli puolen miljoonan ihmisen työttömyydeksi kärjistynyt lama yhdessä väestön ikääntymisen kanssa käynnistivät kuitenkin keskustelun tulevasta työeläkemaksuista.

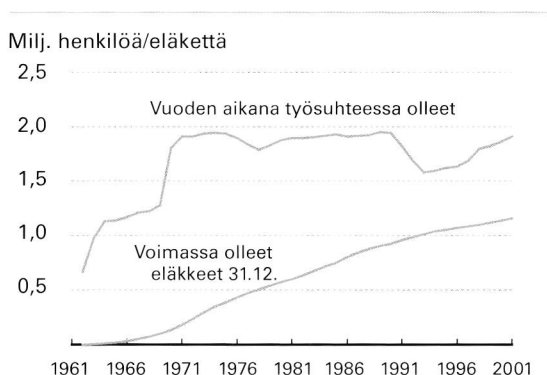
Palkansaajat alkoivat vastata suoraan osasta työeläkekustannuksia vuoden 1993 alusta, jolloin maksu jaettiin työnantajien ja työntekijöiden osuuksiin. Koko työeläkejärjestelmän, myös julkisen puolen, eläkekattumia pienennettiin ja ikärajoja yhdenmukaistettiin TEL:n pohjalta.

Varsinaisesti eläkemenoa pienensivät TEL-eläkepalikan määräytyminen kunkin työsuhteen kymmenen viimeisen vuoden ansioista ja eläkeindeksin sekä varhaiseläkkeiden laskutavan muutoksen lisäksi erityisesti kansaneläkkeen pohjaosan poisto. Ne kaikki toteutettiin vuonna 1996.

Vaikka 1990-luku yhdistetään yleensä vain eläkeleikkauksiin, joitakin turvan laajennuksiakin tehtiin. Sen jälkeen kun pätkätyöntekijöiden eläkeasia oli järjestetty TaEL:iin vuonna 1997, kaikki työ Suomessa oli työeläketurvan piirissä.

Työelämäään lisättiin joustoa parantamalla osa-aika-eläkkeen ehtoja vuonna 1998.

Yksityisen sektorin työsuhteessa olleet henkilöt ja voimassa olleet eläkkeet

Hajautetun työeläketurvan keskuksena 40 vuotta

Useimmista eurooppalaisista maista poiketen Suomen yksityisalojen lakisääteisestä työeläketurvasta rakennettiin nykyaikaisesti yksityinen ja hajautettu jo 40 vuotta sitten.

Kaikkien työnantajien ja yrittäjien on otettava eläkevakuutus jostakin työeläkelaitoksesta.

Työeläkejärjestelmän kokonaisuuden hallinnan ja lukuisten yhteisten asioiden takia keskuslaitos todettiin välttämättömäksi jo työeläkelakia valmistelleessa komiteassa 1950-luvun lopulla. Keskuslaitos sai nimekseen mietinnön mukaisesti Eläketurvakeskus. Toiminta käynnistyi 5.10.1961 saman vuoden heinäkuussa säädetyn työeläkelain jälkeen.

Omintakeinen hallinto

Vaikka Eläketurvakeskuksen toiminta pohjautuu lakiin, laitoksen pitkälle yksityisoikeudellinen asema tavallaan heijastaa sen asiakaskunnan monimuotoisuutta.

Etujärjestöt liittyivät Eläketurvakeskukseen kiinteästi jo sen runsaan 40 vuoden takaisissa syntyvaiheissa. Työeläke yhdisti ensimmäisen kerran vielä 1950-luvul-

la alituisesti riittäisiä työmarkkinaosapuolia: työntekijät saivat eläketurvaa, mutta myös elinkeinoelämän rahoitustarpeet otettiin huomioon.

Työeläkejärjestelmä, etenkin Eläketurvakeskus, on pysynyt kuluneet vuosikymmenet etujärjestöpolitiikan silmäteränä. Eläketurvakeskuksen ylimmästä hallinnosta vastaavat edustajisto ja hallitus, joiden kokoonpanossa työmarkkinaosapuolilla ja valtiolla on pysyvä edustus. Samoin eläkelaitosten asiantuntijoilla on merkittävä osansa Eläketurvakeskuksen hallinnossa.

Nopeatempoista työtä eläketurvan kehittämiseksi

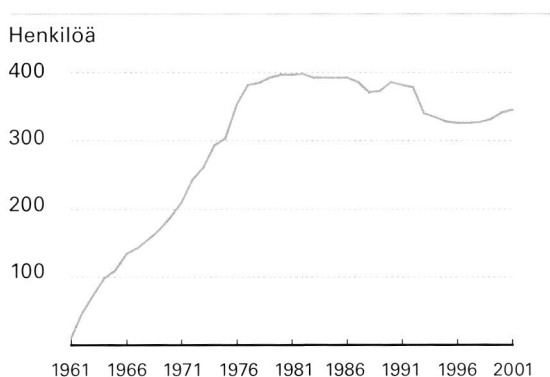
Alusta lähtien Eläketurvakeskus on neuvonut, valvonut ja tehnyt päätöksiä asiakkaidensa työeläkeasioissa. Nytemmin kansainvälistyvässä maailmassa työ suuntautuu yhä useammin maan rajojen ulkopuolelle, kun työntekijät siirtyvät ulkomaille tai kun heille maksetaan sinne eläkettä.

Ansiotiedot jokaisen työntekijän tai yrittäjän työstä kootaan Eläketurvakeskuksen rekistereihin. Niistä on kasvanut miljoonine tietoineen Väestörekisterikeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen jälkeen Suomen kolmanneksi suurin henkilötietokanta.

Rekisterit toimivat noin 35 vuotta periaatteessa samalla tekniikalla. Ne modernisoitiin tilanteessa, jossa työmääriä kasvattivat myös vuosituhannen vaihtuminen ja rahayksikön muuttuminen euroksi. Työeläkevaikutettujen palvelu ei muutosvaiheenkaan aikana heikentynyt.

Eläketurvakeskuksen rooli on koko työeläkejärjestelmän pitkäjänteisessä kehittämisessä ja muutosten valmistelussa jatkuvasti kasvanut. Työtä tehdään yhdessä

Eläketurvakeskuksen henkilöstön lukumäärä

työeläkelaitosten, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Eläketurvakeskuksen tutkimukset ja tilastot ovat kehittämisen ja muutosten valmistelun tukena.

Erityisesti valmistelutehtävissä Eläketurvakeskuksen viranomaisasema on kääntynyt palvelutehtäväksi: lainlaatijoiden ja päättäjien toiveisiin sekä usein kireisiin aikatauluihin on vastattu.

Eläketurvakeskus siirtyi vuonna 1976 nykyisiin toimitiloihinsa Itä-Pasilaan Helsingin keskustasta, Kalevankadulta. Työeläketurvastaan kiinnostuneita on vuosien varrella palveltu erilaisissa tempauksissa, messuilla ja muissa julkisissa tilaisuuksissa.

Perinteikäs Wanha tarjosi arvokkaat puitteet 40-vuotisjuhlille.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2001 aikana yksityisten alojen työeläkkeitä maksettiin kaikkiaan 7,05 miljardia euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna eläkemeno kasvoi 0,5 miljardia euroa. Reaalikasvu oli 3,2 prosenttia.

Yksityisalojen työeläkkeiden lukumäärä oli vuoden 2001 lopussa 1 145 000 kappaletta. Lukumäärään sisältyvät niin sanotut omaeläkkeet kuten vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet ja työttömyyseläkkeet sekä perhe-eläkkeet eli leskien ja lasten eläkkeet. Uusia eläkkeitä alkoi 100 200 kappaletta.

Valtion ja kuntien ja eräiden muiden julkisten alojen työeläkkeitä maksettiin yhteensä 4,55 miljardia euroa. Kaikkiaan työeläkkeitä maksettiin 11,6 miljardia euroa, mikä oli 0,8 miljardia euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Eläkkeiden rahoituksessa keskeinen osuus on työnantajilta ja työntekijöiltä perittävillä vakuutusmaksuilla. Yksityisten alojen työeläkevakuutuksen maksutulo oli 8,0 miljardia euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna maksutulo kasvoi noin seitsemällä prosentilla. Työttömyys-

vakuutusrahasto maksoi työeläkeläisten eli työttömyyden ajalta kertyvän työeläketurvan rahoitukseen 0,25 miljardia euroa. Valtio osallistui maatalousyrittäjien ja muiden yrittäjien eläkkeiden kustantamiseen 0,40 miljardilla eurolla.

Yksityisen sektorin vastuvelka vuoden 2001 lopussa oli 50,7 miljardia euroa. Nousua edellisvuodesta oli 4,5 miljardia euroa. Sijoitustoiminnan tuotot jäivät vaikeiden olosuhteiden vuoksi vaatimattomiksi.

Työeläkejärjestelmämme täyttää tänä vuonna 40 vuotta. Järjestelmä on syntymästään lähtien elänyt voimakkaasti ajan mukana. Joskus kuulluista päinvastaisista väitteistä huolimatta se on osoittautunut joustavaksi ja kehityskykyiseksi.

Joustavuus ja muuntumiskykyisyys kirkastuvat, kun Suomen työeläkejärjestelmää verrataan muiden maiden ensimmäisen pilarin ansioeläkejärjestelmiin. Toisaalta Suomessa muutokset eivät ole olleet niin äkkinäisiä, että niistä olisi aiheutunut kohtuutonta haittaa nykyisille ja tuleville eläkkeensaajille.

Markkinoilla tapahtuvat muutokset eivät heiluttele

työeläkkeitämme samalla tavoin kuin on mahdollista maksupohjaisissa ja yksilöllisiin tileihin perustuissa malleissa. Suomen työeläkejärjestelmä on vakaalla pohjalla eikä se kohtelee eläkkeensaajia sattumanvaraisesti. Myöskään yksittäisten palkansaajien ei tarvitse uhrata kohtuuttomasti energiaansa eläketurvasta huolehtimiseen, vaan he voivat keskittyä oman varsinaisen ammatitaitonsa hyödyntämiseen.

Työmarkkinajärjestöt sopivat marraskuussa 2001 merkittävästä yksityisen sektorin työeläkejärjestelmän uudistuksesta. Uudistuksen tavoitteet ovat korkealla. Niiden tarkoitus on pidentää työssäoloaika, hillitää kustannuspaineita ja yksinkertaistaa toimeenpanoa.

Sopimuksessa on lukuisia yksityiskohtia, joista on vielä sovittava. Yksityiskohtista on marraskuun jälkeen neuvoteltu ja suuresta osasta asioita onkin jo päästy yksimielisyyteen. Samanaikaisesti uudistuksen lakiteknistä toimeenpanoa on valmisteltu vauhdilla.

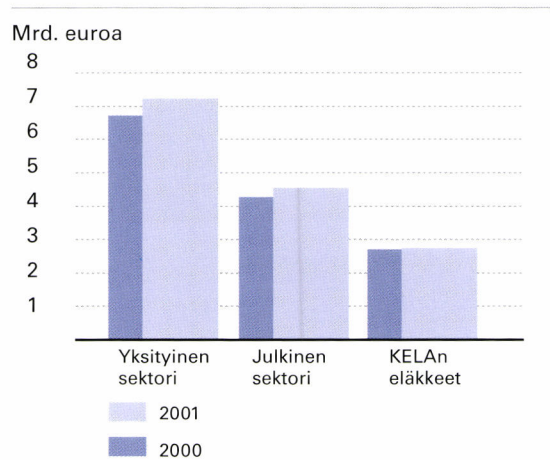
Eläkepalkan pysyvä määräytyminen jäi työmarkkinajärjestöjen sopimuksessa jatkoneuvottelujen varaan, vaikka uuden eläkepalkan eräistä keskeisistä periaatteista sovittiinkin. Jos muuta ei sovita, eläke lasketaan vuosina 2005–2011 kahdella tavalla, ja eläkkeensaajalle parempi lopputulos valitaan.

Kahden eläkepalkan väliaikainen käyttö on viestinnällisesti vaikeaa ja tietojärjestelmien rakentamisessa raskasta. Siksi onkin erittäin toivottavaa, että uudesta eläkepalkan määräytymisestä voitaisiin sopia sellaisessa aikataulussa, ettei kaksinkertaiseen laskentaan jouduttaisi.

Eläketurvakeskus on työeläkejärjestelmän koko olemassaolon ajan ollut keskeisesti mukana järjestelmän toimeenpanossa ja suunnittelussa. Eläketurvakeskusta arvostetaan ennen muuta puolueettomana asiantuntijana.

Tänä keväänä aloitetaan Eläketurvakeskuksen strategian uudistaminen. Sen yhteydessä nykyiset osastrategiat ajantasaisesti. Tavoitteena on, että hallitus hyväksyisi uuden strategian vuoden loppupuolella.

Kokonaiseläkemeno

Strategiapohdinnoissa Eläketurvakeskuksen asema työeläkejärjestelmässä on keskeinen asia. Sidosryhmien kanssa on mietittävä, millaisen roolin ne haluavat Eläketurvakeskuksen ottavan järjestelmän suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Lähi vuosien aikana eläkkeelle siirtyvien mukana järjestelmästä jää pois paljon sellaista tietotaitoa, joka on vaikeasti korvattavissa. Keskeinen kysymys onkin, miten Eläketurvakeskuksen ja ehkä koko työeläkejärjestelmän resurssit varmistetaan tulevaisuudessa.

Edeltäjäni Matti Uimonen toimi Eläketurvakeskuksen toimitusjohtajana vuodesta 1974 lähtien. Hänen toimitusjohtaja-aikanaan Eläketurvakeskus on ollut keskeisesti mukana työeläkejärjestelmän kehittämisessä. Eläketurvakeskuksen organisaatio on toimintakykyinen ja hyvässä kunnossa. Esitän Matille parhaat kiitokseni pitkästä ja hienosta työrupeamasta. Tästä on hyvä jatkaa.

Jukka Rantala

Eläketurvakeskuksen hallitus kokouksessaan 6.2.2002. Kuvassa istumassa vasemmalta Sinikka Näätäari, Veikko Simpanen, Kaarina Knuuti, hallituksen puheenjohtaja Kari Puro, Markku Sorvari, Kaija Kallinen ja Risto Suominen. Seisomassa vasemmalta Johan Åström, Jussi Kallio, Markku Koponen, Eläketurvakeskuksen toimitusjohtaja Jukka Rantala, Folke Bergström ja Eija Kaipainen-Perttula.

HALLITUKSEN KERTOMUS

Vuosi 2001 oli Eläketurvakeskuksen 41. toimintavuosi ja ensimmäinen hallituksen kolmivuotiskaudesta.

Hallitus kokoontui 13 kertaa. Se käsitteli työeläketurvän sisältöä koskevien muutosehdotusten ja Eläketurvakeskuksen toiminnan johtamiseen liittyvien asioiden lisäksi Eläketurvakeskuksen euro-suunnitelmaa sekä työeläkejärjestelmän yhteistä vakuutettujen sähköistä palvelua, Työeläke.fi -hanketta. Erillisiä merkittäviä kysymyksiä olivat vastaus sosiaali- ja terveysministeriön kyselyyn EU:n eläkeyhteistyöstä sekä hallintolakia koskeva lausunto.

Hallitus valitsi 4.6.2001 Eläketurvakeskuksen toi-

mitusjohtajaksi filosofian tohtori Jukka Rantalan. Hän aloitti toimitusjohtajana 1.12.2001.

Aikataulultaan pakottava Eläketurvakeskuksen tietojärjestelmien muutos ajoittui vuoden 2002 alkuun, jolloin euro otettiin käyttöön työeläkejärjestelmän ilmoitusliikenteessä ja eläkepäätoöksissä. Tarvittavat tietojärjestelmien muutostyöt tehtiin työeläkejärjestelmässä pääosin vuoden 2001 aikana. Euro-muutokset onnistuivat häiriöttä.

Vuonna 2001 Eläketurvakeskuksen tietojärjestelmiin ja tiedontuotantoon liittyvä uusi ja laaja tehtäväalue on ollut verkkopalvelujen kehittäminen. Vakuutetuille suunnatun Työeläke.fi-palvelun avoin osuus on Elä-

keturvakeskuksen vastuulla. Se myös tehdään pääosin Eläketurvakeskuksessa. Tunnistamista vaativan palvelun ensimmäisen vaiheen tekninen ja toiminnallinen suunnittelu saatiin päätökseen vuoden 2001 lopussa.

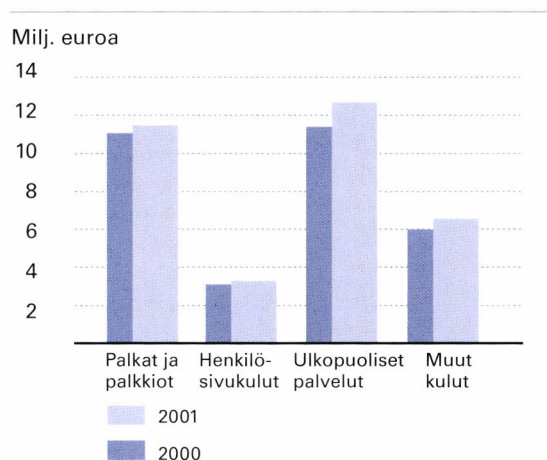
Hallinnon kulut olivat yhteensä 34,0 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli seitsemän prosenttia. Henkilöstökulut olivat vapaaehtoiset kulut mukaan luettuna 15,8 miljoonaa euroa. Niihin sisältyvät eläkelautakunnan kulut.

Käyttöomaisuudesta tehtiin elinkeinoverolain mukaiset enimmäispoistot ja lisäksi poistettiin kokonaan vanha katurakennustyö. Yhteensä poistot olivat 0,9 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuus, jonka taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, kirjattiin kuluksi.

Lainmuutoksen seurauksena Eläketurvakeskuksen kirjanpidossa on siirrytty soveltuvien osin noudattamaan kirjanpitolakia ja -asetusta. Hallitus päätti, että vuoden 2001 tuloslaskelma päättyy edelleen nollatulokseen, jolloin tuottoihin merkitään vain sen suuruinen määrä kuin nollatuloksen saavuttamiseen tarvitaan. Eläketurvakeskuksen toiminnan menot katettiin pääasiassa eläkelaitoksilta perittävillä kustannusosuuksilla, joista toiminnan kulujen kattamiseen käytettiin 31,4 miljoonaa euroa.

Eläketurvakeskus palautti eläkelaitoksille Vakuutusosakeyhtiö Garantiaan siirtyneen luottovakuutusmaksun aikaisempien vuosien tuloksen perusteella 18,3 miljoonaa euroa. Garantialle siirtyneen luottovakuutusmaksun tulos oli myös kertomusvuonna positiivinen. Siksi Garantialla oli palautettavaa Eläketurvakeskukselle vuoden vaihteessa 18,8 miljoonaa euroa.

Eläketurvakeskuksen hallinnon kulut

Eläkelaitoksille palautettavia luottovakuutusmaksuosuuksia oli vuoden vaihteessa yhteensä 18,8 miljoonaa euroa. Siitä palautetaan vuoden 2002 aikana eläkelaitoksille noin 18,7 miljoonaa euroa.

Eläketurvakeskus maksoi välittömiä veroja 0,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2001 päättyessä Eläketurvakeskuksen palveluksessa oli 345 henkilöä. Määrä oli neljä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lukuihin sisältyvät vuoden vaihteessa äitiyslomalla ja muilla vapailla olleet henkilöt. Edustajistolle, hallitukselle ja johtajistolle maksetut palkat ja palkkiot olivat 541 580 euroa. Muut maksetut palkat ja palkkiot olivat 10 291 962 euroa. Lukuun sisältyvät eläkelautakunnasta vain valmistelutoimiston henkilöstölle maksetut palkat.

TULOSLASKELMA

VARSINAINENTOIMINTA	1.1.2001–31.12.2001		1.1.2000–31.12.2000	
Tuotot				
Kustannusosuudet	31 377		29 077	
Muut tuotot	1 586	32 963	1 783	30 860
Vastuunjako				
Tuotot	1 284 889		1 141 133	
Kulut	-1 285 356		-1 141 099	
Siirto seuraavalle kaudelle	467	0	-34	0
Kulut				
Ulkopuoliset palvelut	-12 690		-11 397	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-11 497		-11 058	
Eläkekulut	-2 522		-2 306	
Henkilösivukulut	-782		-820	
Poistot	-931		-752	
Toiminnan muut kulut	-6 555	-34 977	-6 017	-32 350
Tulos ennen rahoituseriä ja veroja		-2 014		-1 490
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	1 672		1 397	
Korkotuotot	1 226		1 106	
Korkokulut	-47	2 851	-79	2 424
Tulos ennen veroja		837		934
Tuloverot	-485		-391	
Muut välittömät verot	-352	-837	-543	-934
Varsinaisen toiminnan tulos		0		0

SIIRTYNEEN LUOTTOVAKUUTUSKANNAN TOIMINTA

Tuotot				
Ylivahinkosuoja	17 903		14 145	
Korkotuotot	-	17 903	63	14 208
Kulut				
Palautettavat luottovakuutuskustannusosuudet		-17 903		-14 208
Kertyneen ylitteen selvittely				
Suoritukset Garantialta	18 312		21 011	
Suoritukset varsinaiselta toiminnalta	-		2 418	
Palautukset eläkelaitoksille	-18 312		-23 311	
Palautukset Garantialle	-	0	-118	0
Kannanhoidon tulos		0		0

luvut tuhansina euroina

TASE

VASTAAVAA	31.12.2001	31.12.2000
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	3 408	3 542
Koneet ja kalusto	2 005	1 565
Muut aineelliset hyödykkeet	47	46
Keskeneräiset hankinnat	219	31
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet	21 198	21 198
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lainasaamiset	110	143
Ylivahinkosuoja Garantialta	18 846	19 256
Siirtosaamiset	1 806	1 423
Vastuunjaon tasausosuudet	275	-
Rahat ja pankkisaamiset	13 614	13 767
	61 528	60 971

VASTATTAVAA	31.12.2001	31.12.2000
Oma pääoma		
Muut rahastot		
Sidottu rahasto	19 936	19 936
Edellisten tilikausien tulos	0	0
Tilikauden tulos	0	0
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Luottovakuutuskustannusosuusvelka	185	1 394
Lyhytaikainen		
Ostovelat	3 907	3 197
Muut velat	1 135	764
Siirtovelat	2 485	2 400
Vastuunjaon tasausosuudet	-	201
Kustannusosuusvelka	15 219	15 217
Luottovakuutuskustannusosuusvelka	18 661	17 862
	61 528	60 971

luvut tuhansina euroina

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Työntekijäin eläkelain 12 §:n muuttamisesta ja 14 b §:n lisäyksestä annetun lain voimaantulon takia tuloslaskelma- ja tasekaavoja on muutettu kirjanpitolain ja -asetuksen mukaisiksi vuoden 2000 tilinpäätöksessä. Yleisen perustililuettelon valmistuttua vuonna 2001 on tilikarttaa tarkennettu. Tarkennuksen yhteydessä Eläketurvakeskuksen lakisääteiseen toimintaan kohdistuvat ulkopuoliset palvelut eli alihankintakulut siirrettiin ”Toiminnan muista kuluista” ”Ulkopuolisiin palveluihin” vastaamaan tarkennet-

tua tilikarttaa.

Edellisen tilikauden vertailuluvut on korjattu vastaamaan nykyistä tilikarttaa ja tuloslaskelmakaavaa.

Käyttöomaisuudessa jatketaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka Eläketurvakeskuksessa ovat yhtenevät EVL:n enimmäismenojäätöspoistojen kanssa. Lisäksi on poistettu vanha katurakennustyö kokonaisuudessaan kadun korjaustöiden alettua vuonna 2001. Alle kolmen vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus on hankintatilikauden kuluna.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	2001	2000
MUUT TUOTOT		
Vuokratuotot	873	880
Palvelun myynti	409	364
Muut tuotot	304	539
Muut tuotot yhteensä	1 586	1 783
HENKILÖSTÖKULUT		
Johtajiston palkat ja palkkiot	438	453
Hallintoelinten palkat ja palkkiot	104	97
Keskimääräinen henkilöluku, Eläketurvakeskus	347	345
Keskimääräinen henkilöluku, Eläkelautakunta	8	9
Henkilöstökulut	14 801	14 184
Eläkelautakunnan osuus henkilöstökuluista	767	799
POISTOT		
Poistosuunnitelman mukaisesti on tehty EVL:n mukaiset maksimipoistot. Tämän lisäksi poistettu kokonaisuudessaan vanha katurakennustyö, joka poistetaan kadun korjaustöiden alettua v. 2001. Suoraan kuluksi on kirjattu alle 3 vuoden taloudellisen pitoajan omaava käyttöomaisuus.		
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	263	230
Poistot kalustosta	668	522
Poistot yhteensä	931	752

luvut tuhansina euroina

	2001	2000		
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT				
Osinkotuotot				
Omistusyhteisyrityksiltä	1 672	1 396		
Muilta	-	1		
Korkotuotot				
Muilta	1 226	1 106		
Korkokulut				
Muille	-47	-79		
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	2 851	2 424		
KÄYTTÖMAISUUS				
	Rakennukset ja rakennelmat	Osakkeet ja osuudet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet
Kirjanpitoarvo 1.1.2001	3 542	21 198	1 565	46
Lisäykset	129	-	1 137	1
Vähennykset	-	-	-29	
Poistot	-263	-	-668	
Kirjanpitoarvo 31.12.2001	3 408	21 198	2 005	47
Kirjanpitoarvo 1.1.2000	3 434	21 198	1 574	46
Lisäykset	338	-	548	
Vähennykset	-	-	-35	
Poistot	-230	-	-522	
Kirjanpitoarvo 31.12.2000	3 542	21 198	1 565	46
Keskeneräiset työt				
Henkilöhissien perusparannus	219			
SAAMISET				
Yli vuoden kuluttua erääntyvät lainasaamiset		79		111
Vastuunjaon tasausosuuden saaminen		275		-201
Siirtosaamiset				
Alv-saaminen ryhmältä		758		365
Arvioitu osuus eläkehakemuskuluista		757		555
Arvioitu korvaus terveydenhoitomenoista		98		99
Muut siirtosaamiset		193		404
Siirtosaamiset yhteensä		1 806		1 423
OSAKEOMISTUS				
	TKP Tieto Oy	Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Octel Oy	
Lukumäärä	330	28 800	15 000	
Omistusosuus %	22	48	14	
Osuus äänistä %	33	48	14	
Kirjanpitoarvo, euroa	372	19 936	505	
Oma pääoma, euroa	5 791	47 455	3 119	
Tilikauden tulos, euroa	2 055	-4 012	-16	
PALAUTETTAVAT LUOTTOVAKUUTUSKUSTANNUSOSUUDET				
Palautetaan vuonna 2002	18 661			
Palautetaan vuoden 2002 jälkeen	185			
Palautettavat luottovakuutus-kustannusosuudet yhteensä	18 846			
SIIRTOVELAT				
Lomapalkkavelka sos.kuluineen	2 367		2 190	
Muut siirtovelat	118		211	
Siirtovelat yhteensä	2 485		2 401	

luvut tuhansina euroina

VASTUUT

Korvausvastuu luottovakuutusosakeyhtiö	
Garantialle luovutetusta luottovakuutuskannasta	147 468
Kiinnitys vuokraoikeuteen ja rakennukseen	387
Verovastuu	33

Helsingissä 27. päivänä maaliskuuta 2002

Kari Puro

Folke Bergström

Jussi Kallio

Lasse Laatonen

Veikko Simpanen

Eija Kaipainen-Perttula

Kaarina Knuuti

Seppo Mattila

Risto Suominen

Markku Sorvari

Kaija Kallinen

Markku Koponen

Sinikka Näätäsaari

Jukka Rantala

Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Eläketurvakeskuksen kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.2001. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, varsinaisen toiminnan ja luottovakuutustoiminnan tuloslaskelmat, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Eläketurvakeskuksen valvontatarkastuksesta tilikauden aikana on huolehtinut Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young. Olemme perehtyneet tarkastuksesta annettuun 14.3.2002 päivättyyn erilliseen kertomukseen. Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastet-

tu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkelainsäädännön perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot Eläketurvakeskuksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 10. päivänä huhtikuuta 2002

PKF Finland Oy

KHT-yhteisö

Jaakko Pohtio, KHT

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young

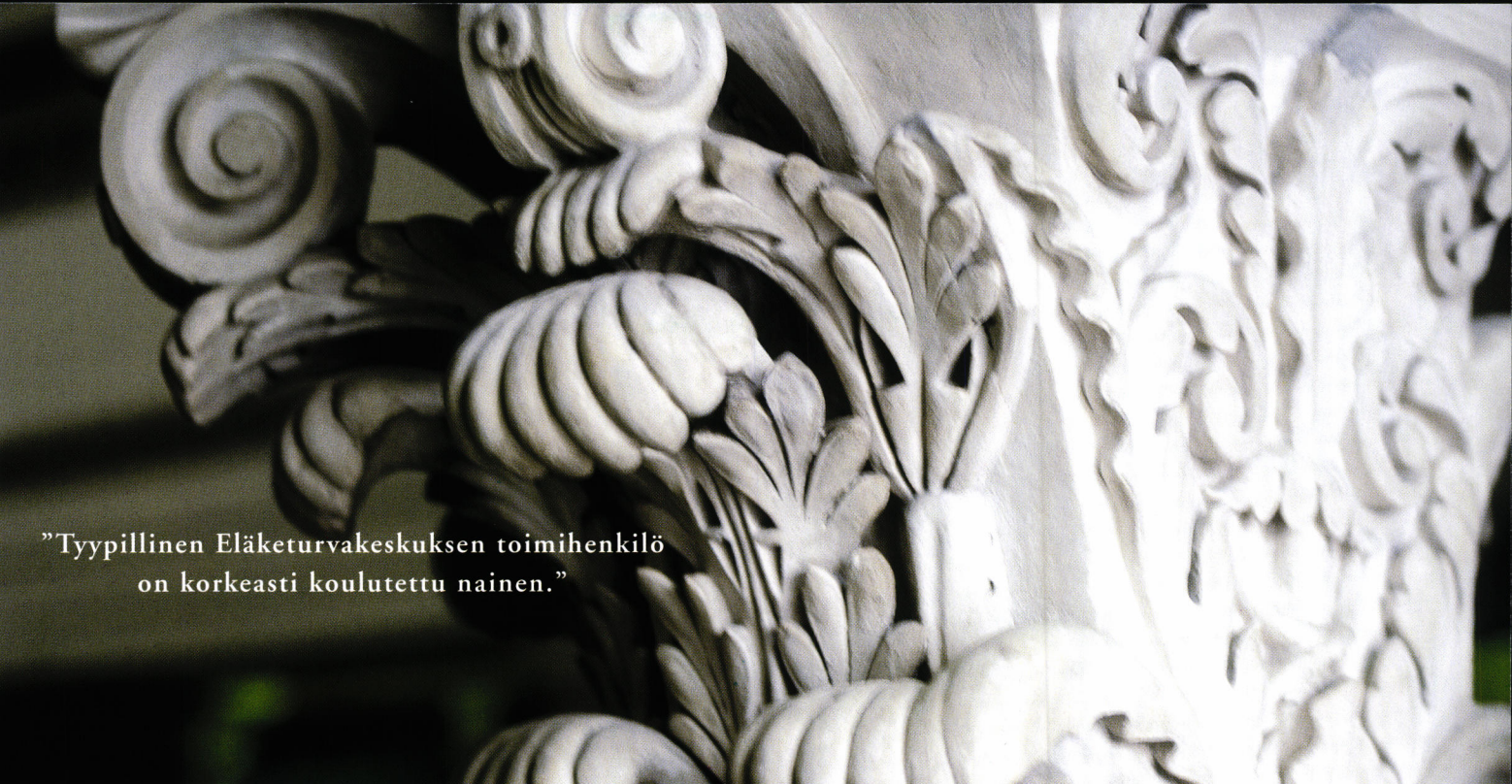
KHT-yhteisö

Folke Tegengren, KHT

Tilintarkastusrenkas Oy

HTM-yhteisö

Tom A. Turja, KHT

”Tyypillinen Eläketurvakeskuksen toimihenkilö on korkeasti koulutettu nainen.”

HENKILÖSTÖ

Eläketurvakeskuksen henkilöstölle on tyypillistä korkea peruskoulutus, pitkät palveluajat ja naisvaltaisuus. Naisten osuus on 79 prosenttia. Korkeakoulu- tai yliopistotutkinto on 44 prosentilla henkilöstöstä.

Keski-ikä on 46 vuotta ja vaihtuvuus 4,9 prosenttia. Osaeläkkeillä on 25 henkilöä, joista enemmistö on osa-aikaeläkeläisiä.

Henkilöstön määrä oli kertomusvuoden lopussa 345 henkeä, josta määräaikaisia oli yhdeksän. Kesäharjoittelijat mukaan lukien uusia työntekijöitä palkattiin 43.

Koulutus

Työntekijät opiskelivat eläke- ja sosiaalivakuutuksen lisäksi asiakaspalvelua, esimies-, ryhmätyö- ja koulutustaitoja, kieliä, verkkokirjoittamista, tietotekniikkaa ja projektityötä. Koulutuspäiviä oli keskimäärin 8,7 päivää työntekijää kohden.

Asiantuntijavalmennusohjelma päättyi ja yhdeksän valmennettavaa vakinaistettiin asiantuntijatehtäviin. Ohjelman tavoitteena on taata asiantuntemuksen jatku-

vuus Eläketurvakeskuksessa. Sukupolven vaihtumiseen on varauduttu myös henkilöstösuunnitelmissa, osaauskartoituksissa ja esimieskoulutuksessa.

Hyvinvointi ja työkyky

Työntekijöiden työkykyä on seurattu Työterveyslaitoksen työkykyindeksillä jo vuosia. Vuosina 1998 – 2001 työkykyindeksi tehtiin 272 työntekijälle. Tutkituista 131:llä oli erinomainen, 98:lla hyvä ja 42:lla kohtalainen työkyky. Ikääntymisestä huolimatta henkilöstön työkyky on hyvä.

Kuntoremonttikursseille ja terveystreffeille osallistui 26 henkeä. Varhaisen vaiheen kuntoutusta on järjestetty jo viitenä vuonna. Yksilö- ja ryhmäkuntoutukseen osallistui yhteensä 45 työntekijää.

Tyky-ohjelmaan kuuluivat myös ammatillisen osaamisen vahvistaminen, etätyökokeilut, päihdeongelmien ennaltaehkäisy ja liikuntainnostuksen ylläpitäminen. Tehdyn ilmapiiritutkimuksen tulokset olivat varsin myönteisiä. Kehittämistä vaativat asiat painottuivat työryhmien toimivuuteen ja esimies-alaiskeskusteluihin.

HENKILÖSTÖKULUT*) (tuhatta euroa)

• palkat ilman sosiaalikuluja	10 959
• koulutus	388
• työterveys	118
• sairauspäivät ilman sosiaalikuluja	211

• muut henkilöstökulut	
- lakisääteinen	3 271
- vapaaehtoinen	588

*) sisältää eläkelautakunnan kulut

”Huomisen eläkkeet suunnitellaan
tämän päivän lapsille.”

HUOMISEN ELÄKKEITÄ SUUNNITELLAAN HUOLELLA

Eläketurvakeskuksen tilastot, tutkimus ja ennusteet ovat perusta, jolla voidaan arvioida eläkepolitiikan tavoitteiden toteutumista. Eikä vain arvioida, vaan myös suunnitella, kehittää ja esittää vaihtoehtoja.

Suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle runsaan kymmenen vuoden kuluessa. Työikäisten, alle 55-vuotiaiden, ydinjoukko supistuu parinkymmenen vuoden aikana lähes 300 000 henkilöllä. Nykyisin suomalaiset jäävät eläkkeelle 57–60 vuoden iässä. Viime vuosikymmeninä elinikä on pidentynyt, ja eliniän pidentyminen on kokonaisuudessaan jatkanut eläkeaikaa. Eläkemenot ja

-maksut ovat nousu-uralla vuoteen 2030 saakka, jonka jälkeen nousu taittuu, ja eläkkeiden bruttokansantuo-teisuus laskee.

Eläketurvakeskuksen pitkän aikavälin ennustelaskelmissa tulevaisuutta on hahmoteltu myös erilaisilla vaihtoehtoisilla laskelmilla. Pitkän aikavälin ennusteet eivät synny halusta esiintyä ennustajaeukkona. Eläkepoliittiset ratkaisut tulevat voimaan asteittain ja vaikuttavat täysimääräisesti usein vasta vuosikymmenten kuluttua. Pitkän aikavälin ennusteilla voidaan arvioida tarvetta korjaaviin toimiin ennen kuin on liian myöhäistä.

Ennusteen antamaa kuvaa eläkemenojen noususta

on pidetty huolestuttavana. Vaihtoehtolaskelmat osoittavat muun muassa sen, että eläkerahastojen tuoton parantaminen ja keskimääräisen eläkkeellesiirtymisiän nostaminen vähentäisivät huomattavasti eläkemenojen bruttokansantuoteosuuden ja eläkemaksujen nousua.

Vuonna 1999 tehdyn pitkän aikavälin ennustelaskelman uudistaminen on käynnissä.

Ennusteita eri tarpeisiin

Pitkän aikavälin mallin rinnalla käytössä on myös lyhyen tähtäimen malleja. Niillä tehdään ennusteita lähivuosille eläkelaitosten ja valtion kustannusennakoiden ja eläkemaksujen määrittystä varten. Pitkän ja lyhyen aikavälin ennusteiden väliin on jäänyt 3–20 vuoden katvealue, jota varten tarvitaan ennusteita muun muassa eläkekassojen ja -säätiöiden käyttöön. Myös monet muut yhteisöt tarvitsevat oman toimintansa pohjaksi keskipitkän aikavälin ennusteita. Eläketurvakeskuksessa tehdään työtä myös näiden ennusteiden kehittämiseksi.

Ennusteet eivät synny kristallipalloon katsomalla. Tarvitaan matematiikkaan, tilastotieteeseen ja taloustieteeseen nojautuvaa työtä sekä eläkejärjestelmän syvälistä osaamista. Muita ennusteita, erityisesti väestöennusteita ja taloudellista kehitystä koskevia skenaarioita, käytetään eläke-ennusteiden rakennuspuina.

Tilastointi tietoyhteiskunnan perusta

Toinen oleellinen ero kristallipallon ja ennusteiden välillä on siinä, että ennustaminen perustuu vankkaan tilastotietoon ja sen pohjalle rakentuvaan tutkimukseen. Eläketurvakeskuksen ennusteiden pohjana ovat monet Suomessa ylläpidettävät tilastot, mutta omien rekistereiden ja niihin perustuvien tilastojen merkitys on ennusteiden laadulle ratkaiseva. Kun suunnittelun tarpeisiin rakennettujen tilastotietokantojen uudistaminen valmistuu, ennusteiden lähtökohdat paranevat.

Eläketurvakeskuksen asema eläkejärjestelmän tilastonpitäjänä on vahvistumassa. Hallinnollisia tarpeita varten rakennettujen perusrekistereiden uusiminen johdatti tilastosovellusten peruskorjaukseen, joka on nyt teh-

ty. Niinpä vuodesta 2002 alkaen tilastoja voidaan tuottaa tarvittavassa laajuudessa.

Tilastotuotannossa ajankohtaista on sähköisten palveluiden ja uusien tilastosovellusten kehittäminen vastaamaan aikaisempaa paremmin käyttäjien vaatimuksia. Kansainvälinen tilastoyhteistyö, erityisesti Euroopan unionin kanssa, on entistä merkittävämpää. Tilastojen eräs kehityssuunta on tehdä nykyistä pidemmälle muokattuja tilastoja isoja taulukkokokoelmia sisältävien tilastojulkaisujen sijaan.

Tutkimus menestyvän toiminnan tae

Eläkejärjestelmä on merkittävä ja kasvava osa yhteiskuntaa ja kansantaloutta. Eläkettä sai vuonna 2001 noin 1,3 miljoonaa suomalaista. Eläkkeet olivat 11 prosenttia bruttokansantuotteesta ja työeläkemaksut 23 prosenttia palkoista. Näin merkittävä toiminta ei selviä ilman systemaattista tutkimus- ja kehittämistyötä.

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmän keskuslaitoksena Eläketurvakeskus on eläketurvan tutkimuksen ja kehittämisen luonnollinen koti. Eläketurvakeskus tarjoaa tutkimukselle ja kehittämiselle kiinteän yhteyden eläkejärjestelmään, sen tietovarastoihin ja asiantuntijoihin. Se on tässä työssä onnistumisen välttämätön edellytys.

Eläketurvakeskuksen hallitus hyväksyi keväällä 2000 tutkimusohjelman, jossa keskeisiksi tutkimusongelmiksi on asetettu eläketurvan kansainvälinen vertailu, varhainen poistuminen työelämästä, työssä jaksamisen, työkyvyn ja yritysten työolosuhteinen merkitys eläkehakuisuuteen sekä kansantalouden ja eläketurvan vuoro-vaikutus.

Eläketurvaan ollaan paraikaa tekemässä ehkä suurinta remonttia sitten 1970-luvun. Eläketurvakeskuksen tärkeänä tehtävänä on tukea muutosta muun muassa tilastoihin, tutkimukseen ja suunnitteluun perustuvalla asiantuntemuksella.

Hannu Unsitalo

*Tutkimuksesta, tilastoista ja suunnittelusta
vastaava johtaja*

LAADUKKAILLA PALVELUILLA KILPAILUKYKYÄ

Eläjäkymmentävuotias työeläkejärjestelmä on keskeinen osa suomalaisen yhteiskunnan kivijalkaa. Sen perusrakenteet ovat kestäneet ne yhteiskunnalliset muutokset ja talouskehityksen vaihtelut, jotka koettelivat Suomea 1900-luvun loppupuoliskolla.

Muutos maatalousvaltaisesta Euroopan syrjäkulmasta teknologiamaiden eturiviin ja osaksi Euroopan unionia on muuttanut työeläkejärjestelmän toimintaympäristöä ratkaisevasti.

Työeläkejärjestelmän alkuaikoja sävytti poliittinen taistelu vähimmäisturvan ja ansioturvan suhteesta. Vähimmäisturvasta tinkimättä suomalaisessa eläkeratkaisussa on saavutettu sekä kulutustason säilyttävän että kattavan ansioturvan tavoitteet.

Työmarkkinoiden tarpeet on kytketty julkiseen eläketurvaan poikkeuksellisen kattavasti. Samalla kun on säilytetty sekä työeläketurvan työsuhdekohtaisuus että hajautettu hallinto, ansiosidonnainen turva on ulotettu koko palkkatuloon. Näin on luotu edellytykset tehokkaaseen vakuutettujen palveluun, jossa kattava ennakkoneuvonta ja eläkehakemukset voidaan keskittää yhteen palvelukanavaan. Kun viimeisen laitoksen periaate laajentuu vuoden 2004 alusta myös julkiselle puolelle, vakuutettu saa yhden työeläkkeen riippumatta siitä, onko hän työskennellyt yksityisellä sektorilla, kunnan tai valtion palveluksessa.

Verkkopalvelu avainasemassa

Suomen rahoitusmarkkinoiden vapautuminen 1980-luvun lopussa ja erityisesti viimeaikainen pankki- ja vakuutussektorin yhdentymisen ovat aloittaneet kehityksen, jossa julkinen eläketurva joutuu uudelleen kilpailutilanteeseen.

Tässä tilanteessa yksilöllistyvien elämänurien vaatimukset on kyettävä sovittamaan lakisääteiseen järjestel-

mään. Vakuutetuille uusien kanavien kautta suunnatut yksilölliset palvelut ovat avainasemassa. Tärkeimmäksi palveluksi nousee tieto ansaitusta eläkkeestä. Vuotuisen tiedon tarve kasvaa ja vakuutettujen omalle työeläkemaksulle vaaditaan katetta myös palvelujen muodossa.

Tekeillä oleva laaja työeläkeuudistus merkitsee huomattavaa edistysaskelta, kun sovitetaan etuudet ja laskentateknikka erilaistuviin työuriin. Yksityisen ja julkisen sektorin yhdenmukaisuus olisi tärkeä säilyttää myös työeläkeuudistuksessa, jotta yhtenäinen palvelukyky voidaan turvata. Vakuutetuille todellista lisäarvoa tuovien uusien verkkopalveluiden kehittäminen yhteistyössä takaa työeläkejärjestelmän menestyksen.

Vuoden 2002 lopussa avattava Työeläke.fi-palvelu on askel kohti uutta maailmaa, jossa aloite on asiakkaalle. Muutos kirjeitse annetusta palvelusta ja puhelinpalvelusta on käytännössä vakuutetulle varsin vähäinen. Verkkopalveluun kohdistuvat odotukset ovat kuitenkin suuret. Niitä verrataan muihin yksilöllistä elämänhallintaa lisääviin verkkopalveluihin, esimerkiksi pankki- ja finanssipalveluihin. Työeläkejärjestelmän yhtenäinen tunnistustekniikka on ratkaiseva askel vakuutetun uusiin palveluihin.

Nopeus ja luotettavuus valttia

Työeläkeuudistukseen liittyvä vanhuuseläkeiän joustomahdollisuus ja kannustinkarttuma lisäävät eläkkeelle siirtymistä harkitsevan palvelutarvetta. Silloin on kyettävä vastaamaan, minkä suuruisen eläkkeen voi saada eri tilanteissa. Vuosi-ilmoitusten ja verrattain hitaan työsuhderekisteriliikenteen varassa toimiva työeläkejärjestelmä ei aina kykene täyttämään luotettavuus- ja nopeusvaatimuksia. Onnistuneet verkkopalvelut edellyttävät siten laajempaa muutosta toimintatapoihin.

Hyvinvoinnin kasvu ja finanssisektorin kehitys ovat muuttaneet myös nopeasti työeläkkeen asemaa. Työelä-

”Työeläke.fi on askel kohti
uutta palvelumaailmaa.”

ke on osa hyvinvointivaltion turvaverkkoa. Pitkäaikaisena etuutena sille on aina voitu laskea myös rahamääräinen arvo, jota voidaan verrata muihin pitkäaikaisen säästämisen muotoihin.

Tämä piirre vain korostuu, kun kansalaiselle markkinoidaan yksilöllisiä eläkkeitä tai pitkäaikaissäästämisen tuotteita. Jälkimmäisten markkinoinnissa saadaan kuluttajaan vetoavaa lisäarvoa niihin liitetystä elämyksistä ja tarinoista. Lakisäateinen järjestelmä voi kilpailla vain nopeudella ja luotettavuudella.

Nopeat ja luotettavat palvelut lisäävät myös talouden tehokkuutta. Yksilöllisesti räätälöidyt finanssituotteet vastaavat monessa tilanteessa kansalaisen tarpeeseen saada täydennystä eläketurvaansa. Oikeiden päätösten tekeminen edellyttää kuitenkin tietoa lakisäateisen elä-

keturvan tasosta. Työeläkejärjestelmän velvollisuus on antaa tätä palvelua.

Työeläkeuudistuksen suunnittelussa on nostettu esiin eläketurvan riippumattomuus työuran jaksottumisesta: eläkkeen tulisi samoilla ansioilla olla sama siitä riippumatta, onko ansiot saatu yhdessä tai useammassa työsuhteessa. Sama vaatimus on asetettava myös palveluille. Nykyisin yhdessä työsuhteessa työskennelleen on helppo saada tieto ansaitsemastaan eläketurvasta. Muille on turvattava sama mahdollisuus. Vakuutetun näkökulmasta työeläkejärjestelmän tulee olla yhtenäinen hajautetusta hallintotavasta huolimatta.

Bo Lundqvist

Tietohallinnosta ja yleishallinnosta vastaava johtaja

PALVELUT

KOTIMAAN PALVELUT

• Eläkeotteita vakuutetuille	522 300
• Eläkeotteita TEL-laitosten otepalveluun	93 100
• Eläkelaskelmia vakuutetuille	1 900
• Neuvontakirjeitä vakuutetuille	13 300
• Neuvontapuheluja	61 500
• Asiakaskäyntejä	3 700
• Työsuhdeselvittelyjä	9 200
• Internetneuvonta	1 300

ULKOMAAN PALVELUT

• Eläkehakemuksia ulkomaille	4 700
• Eläkehakemusten liitetietoja	10 700
• Neuvontakirjeitä	1 600
• Neuvontapuheluja	30 500
• Rekisteröityjä ulkomaisia eläkepäätöksiä	14 200
• Vakuutuskausitodistuksia	9 400
• Takautuvien eläke-erien maksaminen	600
• Ulkomaantöiden vakuuttamisratkaisuja	5 100
• Ulkomaisten sosiaaliturvatodistusten rekisteröintejä	800
• EY-virkamiesten eläkesiirtohakemuksia	500

VALVONTA

• TEL-valvonnat	700
- pakkovakuutuksia	300
• YEL-valvonnat	7 700
- pakkovakuutuksia	500
• Käsitellyt YEL-vapautushakemukset	3 000

REKISTERIT

Eläketurvakeskuksen rekisterien käyttötarkoitus on työeläketurvan hoitaminen ja sen toteuttamiseen tarvittavat yhteydet muihin eläkejärjestelmiin.

Tärkeimmät rekisterit ja niiden tietosisällöt:

- **Henkilörekisteri:** henkilö- ja osoitetiedot
- **Työsuhderekisteri:** TEL-, MEL-, LEL- ja TaEL-työsuhdetiedot, MYEL- ja YEL-toimintaa koskevat tiedot, vapautukset yrittäjävakuutusvelvollisuudesta, työeläkelisäpäivät, VEL-, KVTEL- ja KiEL-palvelussuhdetiedot, Suomen Pankin ja Kansaneläkelaitoksen palvelussuhteet
- **Eläkerrekisteri:** työeläkepäätökset, kuntoutusrahapäätökset ja tietoja kansaneläkepäätöksistä
- **Eläkejärjestelyrekisteri:** TEL-työnantajien eläkevakuutukset
- **Hakemusrekisteri:** vireillä olevat ja päätetyt eläkehakemukset
- **Asianhallintarekisteri:** Eläketurvakeskuksen eri työpisteiden selvittelytietoja, tietoja eläkehakemukseen liittyvistä asiakirjoista, eläkelautakunnissa ja vakuutusosoikeudessa vireillä olevat valitukset ja niitä koskevat päätökset, tietoja tapaturma- ja liikennevakuutuksen sekä sotilasvammalain mukaisista korvauksista

ASIAKASKOULUTUS

Eläkelaitoskoulutus

• Koulutustilaisuuksia	47
• Osallistujia	2070
• Koulutuspäiviä	1949

Koulutusaiheita olivat muun muassa työeläkkeiden perusteet, työttömyysturva, osa-aikaeläke, eläkkeen laskenta, vastuunjako, vakuutuskausitodistukset, työsuhteen sitovuutta koskevat asiat, otepalvelun uudistaminen sekä työ- ja toimintakyvyn arvioiminen. Eläkekuntouttajille järjestettiin opintomatka Brysseliin.

Kelan koulutus

• Koulutustilaisuuksia	36
• Osallistujia	840
• Koulutuspäiviä	888

Koulutusta järjestettiin kaksipäiväisinä peruskursseina, teemapäivinä, kuntoutusseminaareina ja vakuutuspiirikohtaisina kursseina.

Muiden yhteisöjen koulutus

• Koulutustilaisuuksia	31
• Osallistujia	770
• Koulutuspäiviä	587

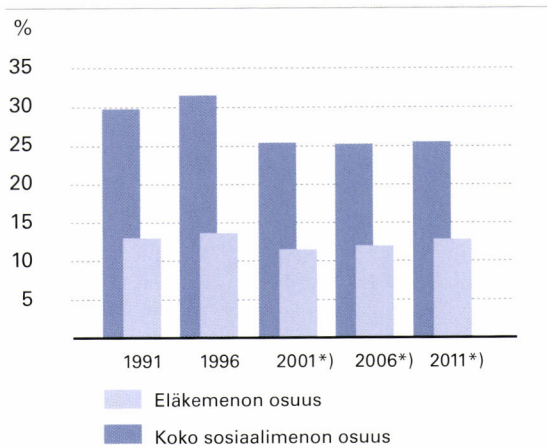
Kohderyminä olivat työvoimatoimistojen sekä työvoimavoima- ja elinkeinokeskusten henkilökunta, sairaaloiden sosiaalityöntekijät ja Tampereen yliopiston vakuutustutkinnon opiskelijat. Koulutuksessa käsiteltiin vakuuttamista, eläke-etuja, työeläkekuntoutusta ja työeläkelakien muutoksia.

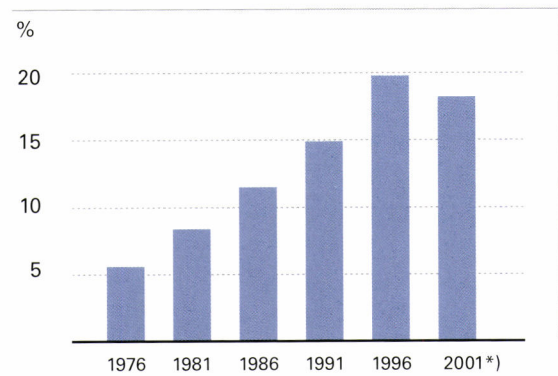
”Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan Marokkoon maksettu työeläke oli keskimäärin 2 351 euroa vuoden 2000 lopussa. Eläkkeensaajia oli yhteensä 14.”

TILASTOT

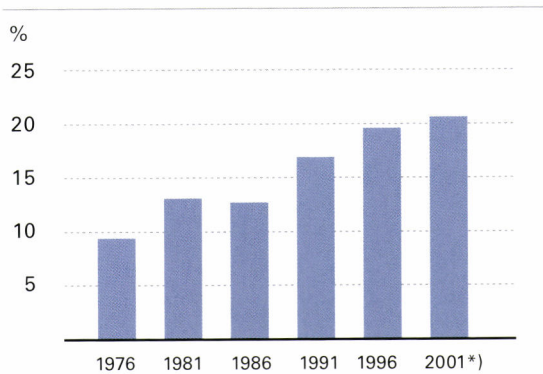
Eläkemeno ja koko sosiaalimeno prosentteina bruttokansantuotteesta

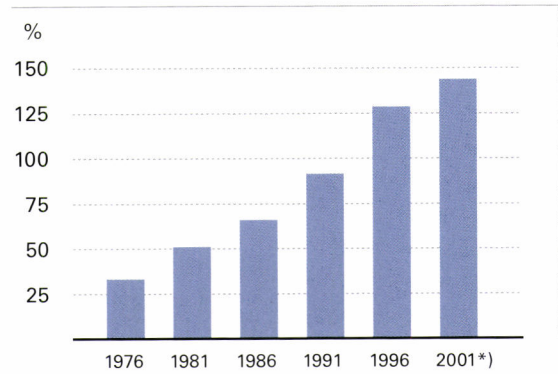
Yksityisen sektorin eläkemeno prosentteina palkkasummasta

Yksityisen sektorin maksutulo prosentteina palkkasummasta

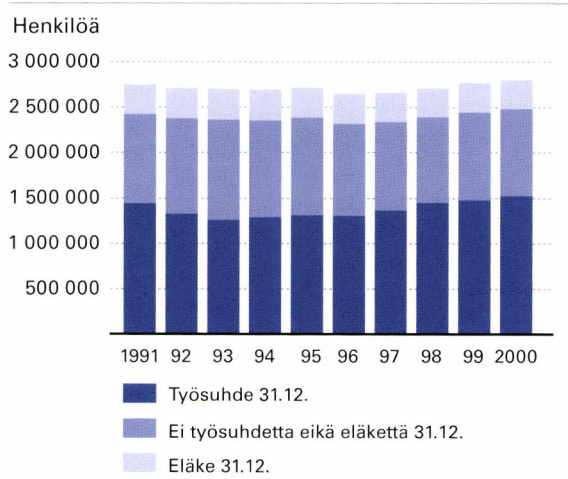

TEL-, LEL- ja TaEL-vastuuvelka prosentteina vastaavasta palkkasummasta

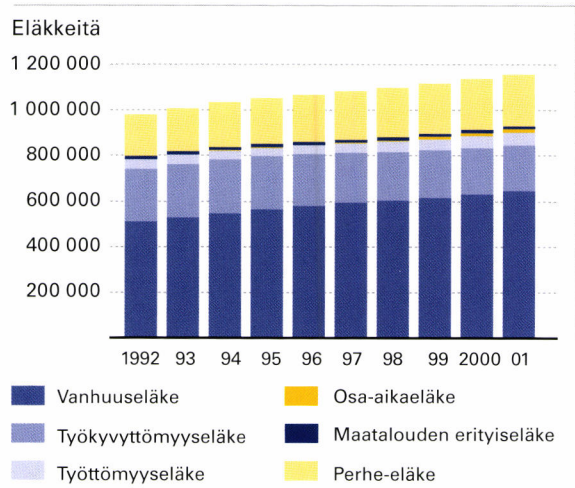

*) arvio

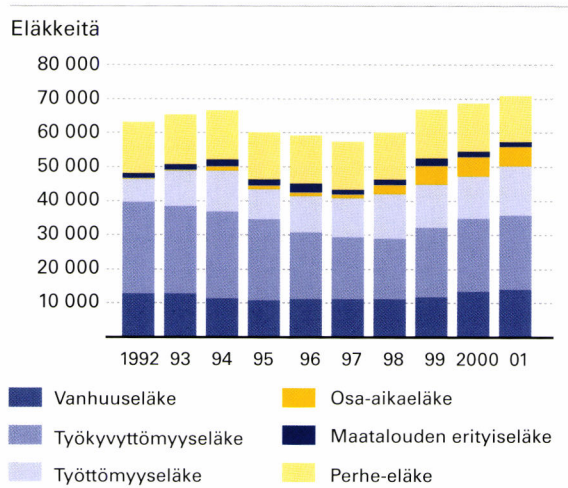
Yksityisen sektorin piiriin kuuluneet työkäiset vuoden lopussa

Yksityisen sektorin eläkkeet vuoden lopussa

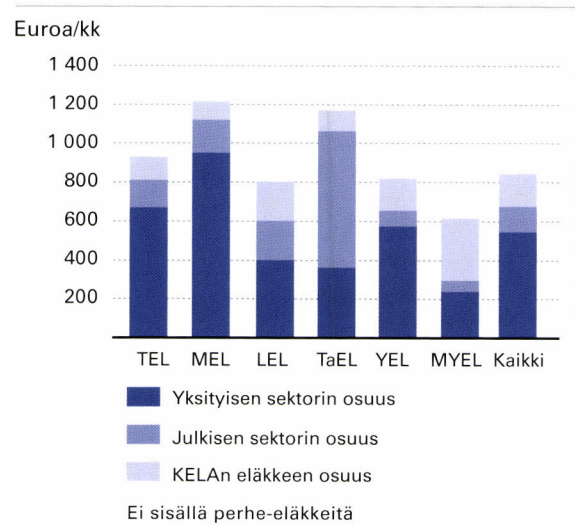

Yksityisellä sektorilla vuosittain alkaneet eläkkeet

Vahuseläkkeissä mukana vain suoraan vanhuuseläkkeenä alkaneet, ei ns. jatkoeläkkeitä.

Keskimääräinen eläke yksityisellä sektorilla vuoden 2000 lopussa

ELÄKELAITOSTEN TOIMINNASTA 2001

		TEL	LEL	TaEL	MEL	YEL	MYEL	Yhteensä
Eläkelaitoksia	31.12.	50	1	1	1	10	1	54
Vakuutettuja	31.12.	1 200 000	160 000	50 000	7 000	160 000	100 000	1 600 000
Eläkkeitä	31.12.	665 000	153 200	1 900	8 500	94 900	221 100	1 144 800
Myönnetyt eläkkeet, kpl		66 500	13 000	740	680	8 140	11 090	100 170
Maksutulo, milj. euroa		6 790	444	81	51	469	122	7 957
Eläkemeno, milj. euroa		5 149	669	7	82	599	539	7 045
Vastuuvelka	31.12., milj.euroa	46 153	3 725	178	452	137	22	50 667
Keskim. eläke	31.12., euroa/kk	653	363	354	806	528	202	517

Eläkkeiden lukumäärä 31.12.

	1997	1998	1999	2000	2001
Vanhuuseläkkeet	594 200	605 300	618 800	632 200	646 600
Työkyvyttömyyseläkkeet	218 000	211 300	206 800	201 100	199 000
Työttömyyseläkkeet	42 900	47 500	50 700	53 000	56 700
Osa-aika-eläkkeet	2 800	4 900	9 500	13 500	16 700
Perhe-eläkkeet	214 500	218 000	221 800	224 700	225 800
Kaikki	1 072 400	1 087 000	1 107 700	1 125 500	1 144 800

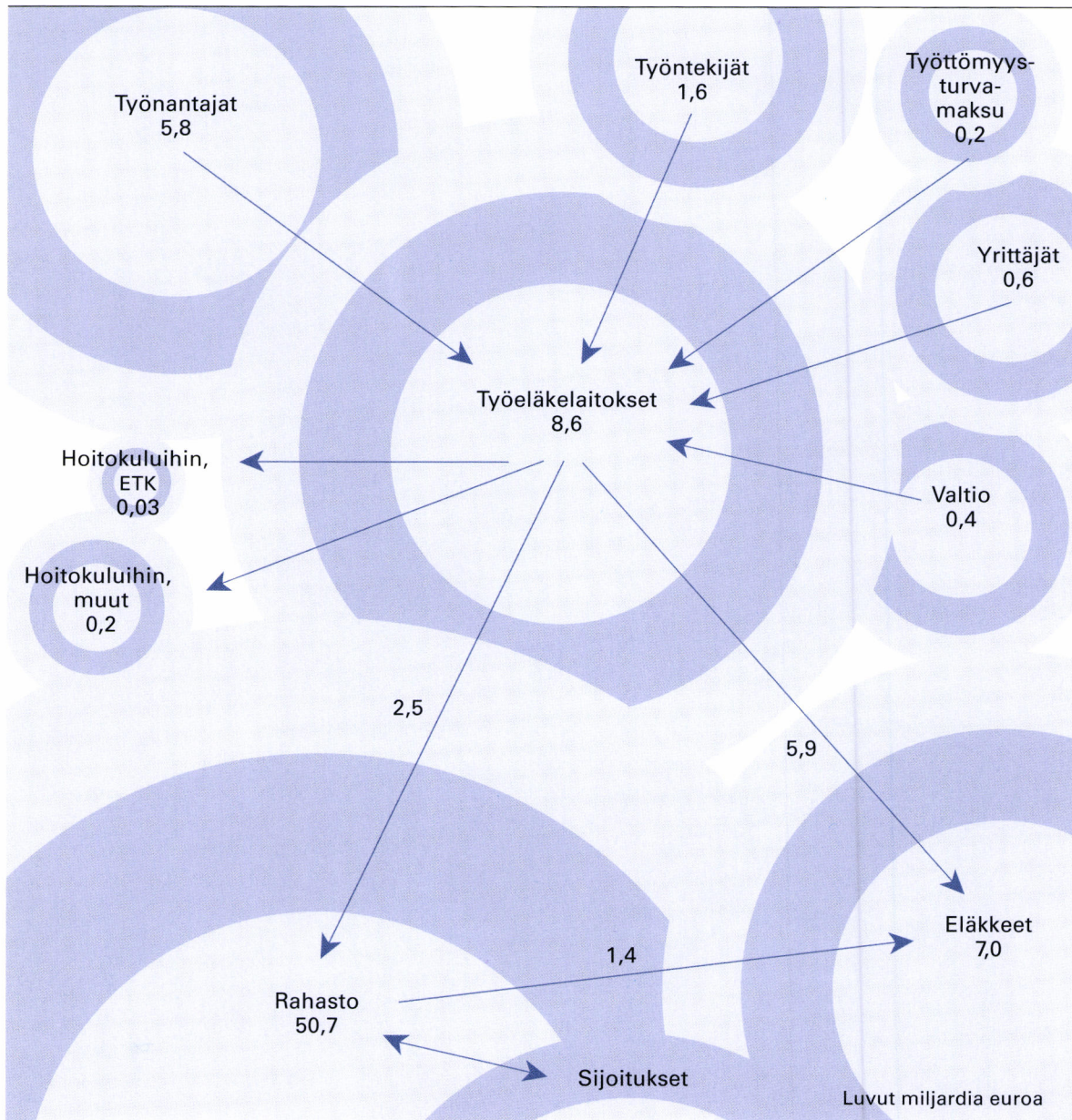
Eläkemeno, miljoonaa euroa

	1997	1998	1999	2000	2001
Vanhuuseläkkeet	3 039	3 238	3 455	3 699	4 066
Työkyvyttömyyseläkkeet	1 560	1 543	1 525	1 508	1 532
Työttömyyseläkkeet	348	404	458	503	550
Osa-aika-eläkkeet	17	23	48	73	97
Perhe-eläkkeet	683	704	732	758	800
Kaikki	5 647	5 911	6 218	6 541	7 045

Kaikkiin yllä esitettyihin lukuihin sisältyy myös rekisteröity lisäturva. Maksutulo ja vastuuvelka ovat arvioita.

TYÖELÄKERAHAN KIERTOKULKU

YKSITYINEN SEKTORI

”Hyvästä työyhteisöstä ei haikailla ennen
aikojaan eläkkeelle.”

(Eläketurvakeskuksen raportteja, 2001:26.)

JULKAISUT

TUTKIMUKSET

Eila Tuominen (toim.)
Muuttuva työ ja eläketurva.
Eläketurvakeskus. Tutkimuksia 2001:1

RAPORTIT

Anu Polvinen
Stokastisen ennusteen käyttö julkisen talouden kehityksen arvioinnissa. Eläketurvakeskus. Raportteja. 2001:23

Tiina Mäkinen
Eläkeläisten tulonmuodostus yhdeksässä OECD-maassa vuonna 1995. Eläketurvakeskus. Raportteja. 2001:24

Lauri Leppik, Christina Lindell
Neighbours look at each other. Estonian and Finnish Pension Systems. Eläketurvakeskus. Raportteja. 2001:25

Simo Forss, Seppo Karisalmi, Pirjo Tuuli
Työyhteisö, jaksaminen ja eläkeajatuksat.
Työssäpysymiseen liittyvän tutkimusprojektin loppuraportti.
Eläketurvakeskus. Raportteja. 2001:26

Eila Tuominen
Työhön vai eläkkeelle? Ikääntyvien työttömien kokemuksia vuosikymmenen taitteen työmarkkinoilta.
Eläketurvakeskus. Raportteja. 2001:27

MONISTEET

Mervi Takala
Yritykset ja osa-aikaeläke.
Eläketurvakeskus. Monisteita. 2001:33

Mervi Takala
Ennakkotietoja vuoden 2001 osa-aikaeläketutkimuksesta.
Eläketurvakeskus. Monisteita. 2001:34

Anu Polvinen
Osa-aikaeläkeläisten työ ja tulot. Kuvaus rekisteriaineistojen valossa. Eläketurvakeskus. Monisteita. 2001:35

Raija Gould
Eläkeajatuksat. Katsaus aiheeseen liittyviin tutkimustuloksiin. Eläketurvakeskus. Monisteita. 2001:36

KATSAUKSET

Aila Ahonen, Rolf Storsjö
Eläke- ja muun sosiaaliturvan kehittäminen.
Eläketurvakeskus. Katsauksia. 2001:1

Katsaus vuoden 1999 vastuunjakoon.
Eläketurvakeskus. Katsauksia. 2001:2

Eläkkeistä ulkomailla: Saksassa vireillä oleva eläkeuudistus.
Eläketurvakeskus. Katsauksia. 2001:3

Ismo Risku
Eläkerahastojen suuruutta kuvaavia tunnuslukuja.
Eläketurvakeskus. Katsauksia. 2001:4

Mika Vidlund
Eläkkeistä ulkomailla: Iso-Britannian eläkeuudistus.
Eläketurvakeskus. Katsauksia. 2001:5

Marja Kiviniemi
Eläketurva Suomessa vuonna 2000. Eläketurvakeskus.
Katsauksia. 2001:6

Marja Kiviniemi
Eläkemenoenuste vuodelle 2001. Eläketurvakeskus.
Katsauksia. 2001:7

TILASTOJULKAISUT

Kuukausitietoja yksityisen sektorin eläkkeistä

Neljännesvuositietoja yksityisen sektorin eläkkeistä

Työeläkejärjestelmän tilastollinen vuosikirja, osa II

Yritysten työeläkemaksut

Suomen työeläkkeensaajat (yhdessä Kuntien eläkevakuutuksen ja Valtiokonttorin kanssa)

Tilasto Suomen eläkkeensaajista (yhdessä Kelan kanssa)

Tilasto Suomen eläkkeensaajista kunnittain (yhdessä Kelan kanssa)

Taskutilasto / Fickstatistik / Pocket statistics

MUUT TILASTOT

Tilastotietoja työsuhteessa olleista

Työeläkejärjestelmän kuntoutustilasto

Työeläkelaitosten itseoikaisutilasto

Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisutilasto

MUUT JULKAISUT

Eläketurva Länsi-Euroopassa. Itävalta.
Eläketurvakeskus. Käsikirjat

ESITTEET

Työntekijän eläke/Arbetstagarens pension/
The Employee's pension

Yrittäjän eläke/Företagarens pension/
The Self-Employed Person's pension

Työnantaja ja työeläkevakuutus/Arbetsgivaren och
arbetspensionsförsäkringen/Private Employer and
Earnings-related Pension Insurance

Ulkomaalaisen työeläke Suomessa (suomen, ruotsin,
englannin, saksan, viron ja venäjän kielellä)

Eläketurvakeskus kouluttaa. Koulutusohjelma kevät
ja syksy 2001

LEHDET

Työeläke 1–5

Arbetspension 1–2

Korvamerkki 1–2

Lisäetu 1–4

HALLINTO

EDUSTAJISTO

Varsinaiset jäsenet

Kansliapäällikkö Markku Lehto, puheenjohtaja
Työmarkkinajohtaja Teuvo Metsäpelto, varapuheenjohtaja

Työnantajain edustajat

Vuorineuvos Jyrki Juusela, Outokumpu Oyj
Vuorineuvos Mikko Kivimäki, Rautaruukki Oy
Johtaja Seppo Riski,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
Toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola, Maaseudun Työnantajaliitto
Johtaja Harri Koulumies, Palvelutyönantajat
Johtaja Heikki Ropponen, Palvelutyönantajat
Henkilöstöjohtaja Patrik Palmgren, Silja Line Oy

Työntekijäin edustajat

Johtaja Pekka Ahmavaara,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Puheenjohtaja Jarmo Lähteenmäki, Paperiliitto

Puheenjohtaja Timo Vallittu, Kemianliitto
Hallintosihtööri Marja Puuska, Palvelualojen ammattiliitto PAM
Taloudenhoitaja Mikko Tuominen, Suomen Merimies-Unioni

Puheenjohtaja Mikko Mäenpää, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Puheenjohtaja Risto Piekka, AKAVA

Maatalousyrittäjien edustajat

Kansanedustaja Hannu Aho,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Emäntä Terttu Mielikäinen,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Puheenjohtaja Holger Falck, Svenska Lantbruksproducenternas
Centralförbund SLC

Muiden yrittäjien edustajat

Yrittäjä Markku Wuoti, PeMac Consulting Ky
Toimitusjohtaja Olli-Pekka Pehkonen, Otto Pehkonen Oy

Eläkevakuutusyhtiöiden edustajat

Ylimatemaatikko Taisto Lassila, Varma-Sampo
Toimitusjohtaja Tom Liljeström, Eläke-Tapiola, 15.5.2001 saakka
Toimitusjohtaja Olli-Pekka Laine, Eläke-Tapiola, 15.5.2001 alkaen
Toimitusjohtaja Folke Lindström, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas

Vakuutuskassojen edustaja

Toimitusjohtaja Keijo Piskonen, Eläkekassa Tapio

Eläkesäätiöiden edustaja

Toimitusjohtaja Matti Soljanlahti, Suomen Postin Eläkesäätiö

Vakuutuslääketieteen edustaja

Pääjohtaja Jorma Rantanen, Työterveyslaitos

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hallintojohtaja Kari T. Ahonen
Johtaja Risto Suominen

Toimitusjohtaja Juha Rantanen, Ahlström Oyj
Hallituksen puheenjohtaja Heikki Pentti, Lemminkäinen Oy
Osastopäällikkö Risto Alanko,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
Toimitusjohtaja Esko Murto, Huiskula Oy
Johtaja Eeva-Liisa Inkeroinen, Palvelutyönantajat
Johtaja Kauko Rautiainen, Palvelutyönantajat
Johtaja Christian Grönvall, Silja Line Oy

Puheenjohtaja Kalevi Vanhala, Puu- ja erityisalojen liitto

Liittosihteeri Matti Vehkaoja,
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT
Puheenjohtaja Jorma Kallio, Palvelualojen ammattiliitto PAM
Liiton sihteeri Erik Lindfors, Metallityöväen Liitto
Työttömyyskassan johtaja Tarja Vallinheimo,
Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL
Pääsihteeri Seppo Junttila, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Toimitusjohtaja Markku von Hertzen, Suomen Ekonomiliitto

Emäntä Anne Kylmäniemi,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Maanviljelijä Kyösti Harju,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Ammattikalastaja Heikki Salokangas,
Suomen Ammattikalastajaliitto

Lainopillinen asiamies Risto Tuominen, Suomen Yrittäjät
Toimitusjohtaja Tiina Oksala-Leino, Erikoiskaupan Liitto

Toimitusjohtaja Lasse Heiniö, Eläke-Fennia
Varatoimitusjohtaja Jaakko Tuomikoski, Ilmarinen

Toimitusjohtaja Eila Blomqvist, Pensions-Alandia

Toimitusjohtaja Kari Puustinen, Bensiinikauppiaitten Eläkekassa

Johtaja Harri Mattila, ABB Oy

Osastonjohtaja Kaj Husman, Työterveyslaitos

Muut jäsenet

Ylijohtaja Eila Uotila, Terveysturvakeskus	Apulaispäälikkö Erkki Blom, Terveysturvakeskus
Johtaja Tellervo Kling, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES	Johtaja Terhi Lönnfors, Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES

Sihteeri

Osastopäälikkö Helena Tapio, Eläketurvakeskus

HALLITUS

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja, toimitusjohtaja Kari Puro, Ilmarinen
Varapuheenjohtaja, hallitusneuvos Markku Sorvari,
Sosiaali- ja terveysministeriö

Henkilökohtaiset varajäsenet

Työnantajain edustajat

Johtaja Lasse Laatuinen,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
Johtaja Markku Koponen, Palvelutyönantajat

Johtaja Jussi Kallio, Metalliteollisuuden Keskusliitto MET

Oikeustieteen kandidaatti Johan Åström,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
Sosiaalipoliittinen asiamies Vesa Rantahalvari,
Palvelutyönantajat
Varatuomari Hannu Rautiainen,
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT

Työntekijäin edustajat

Sosiaalipoliittinen sihteeri Aarne Lehtonen,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, † 24.4.2001
Sosiaalipoliittinen sihteeri Sinikka Näätsaari,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, 14.5.2001 lukien
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Sosiaalisihhteeri Veikko Simpanen,
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK

Lakimies Janne Metsämäki,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK

Ekonomisti Ismo Luimula,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Puheenjohtaja Matti Viljanen, Insinööriliitto IL

Maatalousyrittäjien edustaja

Johtaja Kaarina Knuuti,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Jaostopäälikkö Ilkka Ojala,
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK

Yrittäjien edustaja

Johtaja Risto Suominen, Suomen Yrittäjät

Kehityspäälikkö Kari Björklöv, Suomen Yrittäjät

Muut jäsenet

Toimitusjohtaja Esko Kivisaari, Varma-Sampo, 31.12.2001 saakka	Toimitusjohtaja Taisto Paatsila, Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA
Osastopäälikkö Eija Kaipainen-Perttula, Varma-Sampo, 1.1.2002 alkaen	
Yliääkäri Seppo Mattila, Eläke-Fennia	Yliääkäri Timo Helske, Tapiola
Toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys ESY	Toimitusjohtaja Lauri Koivusalo, LEL Työeläkekassa

Sihteeri

Osastopäälikkö Helena Tapio, Eläketurvakeskus

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young
Tilintarkastusrengas Oy / PKF Finland Oy 31.12.2001 saakka

TYÖKYVYTTÖMYYSASIAN NEUVOTTELUKUNTA

Puheenjohtaja, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen
Varapuheenjohtaja, osastopäällikkö Pertti Tukka

Jäsenet

Ortopedian ja traumatologian dosentti Pertti Myllynen
Sisätautien ja kardiologian erikoislääkäri Matti Saarinen

Lakimies Markku Kojo
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen
Asiamies Riitta Työläjärvi 8.8.2001 saakka
Asiamies Irma Pahlman 8.8.2001 alkaen
Asiamies Jukka Karhu 28.3.2001 saakka
Asiamies Vesa Rantahalvari 28.3.2001 alkaen
Lääketieteen lisensiaatti Kari Kaukinen
Toimitusjohtaja Jaakko Pajula
Johtaja Kaarina Knuuti
Yliääkäri Sakari Tola
Yliääkäri Timo Aro
Osastopäällikkö Pertti Tukka
Toimitusjohtaja Matti Soljanlahti
Eläkejohtaja Esko Vainionpää
Eläkevakuutusjohtaja Pentti Saarimäki
Yksikönjohtaja Marjatta Pihlaja
Johtajayliääkäri Hannu Härkönen
Yliääkäri Antti Huunan-Seppälä
Ylitarkastaja Pentti Lehmijoki

Sihteerit / Esittelijät

Jaostosihteeri Marja Kallenautio, jaostosihteeri Marja Rantala

Henkilökohtaiset varajäsenet

Dosentti Jukka Kivekäs
Lääketieteen ja kirurgian tohtori, psykiatrian erikoislääkäri
Antero Leppävuori
Johtava lakimies Katriina Vierula
Sosiaalipoliittinen sihteeri Sinikka Näätäsaari
Johtaja Matti Leppälä 14.2.2001 saakka
Yksikönjohtaja Leila Kostiainen, 14.2.2001 alkaen
Asiamies Riitta Wärn

Varatuomari Mikko Nyyssölä
Apulaisjohtaja Pasi Moisio
Jaostopäällikkö Ilkka Ojala
Yliääkäri Seppo Mattila
Osastopäällikkö Anne Koivula
Ratkaisuasiantuntija Marjatta Sirén
Apulaisosastopäällikkö Marja-Liisa Saloranta
Osastopäällikkö Timo Mustonen
Apulaisjohtaja Eeva Koskensyrjä
Tarkastaja Tuija Korkkula
Eläkejohtaja Päivi von Plato
Etuuspäällikkö Marja-Leena Seppälä
Ylitarkastaja Anja Lyrä

YRITTÄJIEN NEUVOTTELUKUNTA

Puheenjohtaja, toimitusjohtaja Matti Uimonen, 30.11.2001 saakka
Toimitusjohtaja Jukka Rantala, 1.12.2001 alkaen
Varapuheenjohtaja, lakiasiainpäällikkö Markku Sirviö

Jäsenet

Varatuomari Markus Äimälä
Toimitusjohtaja Ensio Romo
Kehityspäällikkö Kari Björklöv
Osastopäällikkö Tapani Karonen
Asiamies Juhani Hopsu
Toimitusjohtaja Tiina Oksala-Leino
Toiminnanjohtaja Taisto Eronen
Toiminnanjohtaja Jouni Korhonen
Toiminnanjohtaja Päivi Liedes
Toiminnanjohtaja Matti Pöyry
Liikenteenharjoittaja Seppo Makkonen
Taksiautoilija Krister Olsson
Vakuutusjohtaja Hannu Rissanen
Johtaja Hannu Tarvonen
Toimitusjohtaja Kari Puustinen

Sihteeri

Osastopäällikkö Mikko Pellinen

Henkilökohtaiset varajäsenet

Johtaja Heikki Pitkänen
Toimitusjohtaja Aulis Laaksonen
Toimitusjohtaja Kauko Ågren
Toiminnanjohtaja Ismo Ojala
Apteekkari Marcus Olli
Toiminnanjohtaja Lea Herttua
Toimitusjohtaja Ilkka Liukkonen
Toimitusjohtaja Sakari Yli-Rahko
Pääsihteeri Terhi Aaltonen
Pääsihteeri Markku Ylönen
Toimitusjohtaja Aino Hänninen
Toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen
Yksikönjohtaja Kurt Lagerbohm
Johtaja Jukka Vainio
Toimitusjohtaja Kari Joutsa

”Elämä on täynnä valintoja.
Kuudella eurolla päivässä saa
kohtuullisen yrittäjäeläkkeen.”

ELÄKELAUTAKUNNAN TOIMINTA 2001

Eläkelautakunta on eläkelaitoksista riippumaton, ensimmäinen muutoksenhakuaste yksityisen puolen työeläkeasioissa. Sosiaali- ja terveysministeriö nimittää sen jäsenet. Eläkelautakunnan päätöksiin haetaan muutosta vakuutusosoikeudelta, joka on työeläkeasioiden ylin oikeusaste.

Eläkelautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kolme varapuheenjohtajaa sekä 20 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Jäsenet ja varapuheenjohtajat ovat sivutoimisia ja heidät nimitetään kolmivuotiskaudeksi kerrallaan.

Jäsenet ovat toimikauden aikana erottamattomia. He toimivat tuomarinvastuulla. Eläkelautakunnan kansliassa työskenteli toimintavuoden lopussa 20 päätoimista toimihenkilöä.

Eläkelautakunnan kanslian palkkakustannukset ja jäsenten palkkiokustannukset olivat vuonna 2001 yhteensä 602 208 euroa. Muut kustannukset, jotka sisältävät muun muassa valmistelutoimiston ja toimistotiloille laskettavat kustannukset, olivat yhteensä 839 648 euroa. Yhden valitusasian keskimääräinen hinta oli 408 euroa.

Menettelyä koskevat säännökset

Muutoksenhausta säädetään työntekijäin eläkelaisissa. Eläkelautakunnan toiminnasta säädetään työntekijäin elä-

keasetuksessa ja sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamassa eläkelautakunnan työjärjestyksessä. Valitusasian käsittelyssä eläkelautakunta soveltaa hallintolainkäyttölakia.

Neljä kuusijäsenistä jaostoa käsitteli muutoksenhakuasioita vuonna 2001 entiseen tapaan. Jaostokokouksia oli 124. Niissä ratkaistiin kerrallaan 1360 valitusasiaa.

Eläkelautakunta ei kokoontunut täysistuntoon toimintavuoden aikana. Sen hallintoasioita käsittelevä hallintojaosto kokoontui viisi kertaa.

Kehittäminen

Päätösten perusteluja on parannettu. Lisäksi päätöksen rakennetta on selkeytetty ja päätöksissä olevaa informaatiota on lisätty. Eläkelautakunta on luonut hyvät valmiudet hallintolainkäyttölain 37 §:n mukaisen suullisen käsittelyn järjestämiselle. Toimintavuonna ei kuitenkaan ole ollut asioita, joissa suullinen kuuleminen olisi ollut tarpeen asian selvittämiseksi.

Eläkelautakunta on julkaissut 270 merkittävää päätöstään toukokuussa 2001 avatussa oikeuskäytäntötietokannassa, joka on osa Eläketurvakeskuksen Internetissä olevaa työeläkelakipalvelua (www.tyoelakelait.etk.fi).

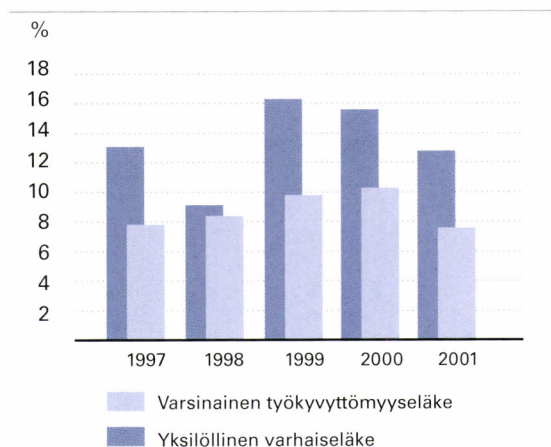
Eläkelautakunnassa otettiin toimintavuoden alusta käyttöön uusi palkkausjärjestelmä, jossa yhtenä tekijänä on henkilökohtainen työsuoritus.

Valitukset ja ratkaisut

Eläkelautakunnalle saapui toimintavuonna 3 929 valitusta, mikä on 56 enemmän kuin vuonna 2000. Asioita oli vireillä vuoden 2001 lopussa 1533 eli 395 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Toimintavuonna eläkelautakunta ratkaisi 3 532 valitusasiaa, mikä on 434 edellisvuotta vähemmän. Työkyvyn arviointia koskevia ratkaisuja oli 2 701 eli 76 prosenttia. Perinteisiä työkyvyttömyyseläkevalituksia ratkaistiin 2 412 eli 252 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yksilöllistä varhaiseläkettä koskevia ratkaisuja annettiin 289, mikä on 58 edellisvuotta vähemmän.

Muutosprosentit työkyvyn arvioinnissa

Ratkaisuista noin kaksi kolmasosaa liittyi TEL:iin ja yli neljäsosaa MYEL:iin ja YEL:iin. Loput ratkaisuista olivat LEL:iin, MEL:iin, TaEL:iin ja luopumisjärjestelmiin liittyviä asioita.

Toimintavuonna valitusten keskimääräinen käsittely-aika pidentyi edellisvuodesta 0,5 kuukaudella. Käsittely-aika oli sekä kaikissa asioissa että työkyvyn arviointia koskeissa asioissa 4,4 kuukautta.

Vuonna 2001 eläkelautakunta muutti muutoksenhakijan eduksi 8,4 prosenttia tapauksista. Asioita pa-

lautettiin eläkelaitokseen uudelleen käsiteltäväksi 5,8 prosenttia. Työkyvyn arviointia koskevista asioista eläkelautakunta muutti 8,2 prosenttia ja palautti 5,4 prosenttia.

Helsingissä helmikuun 25. päivänä 2002

Timo Havu
Puheenjohtaja

Pirjo Åkesson
Kansliapäällikkö

ELÄKELAUTAKUNNAN JÄSENET

Puheenjohtajisto

Varatuomari Timo Havu, puheenjohtaja, varapuheenjohtajat apulaisosastopäällikkö Tuulikki Haikarainen, hallitusneuvos Veikko Liuksia, varatuomari Heikki T. Hämäläinen

Asiantuntijajäsenet

Lakimies Ulla Miettinen
Apulaisosastopäällikkö Matti Toiviainen
Lääketieteen ja kirurgian tohtori Jarmo Vuorinen 28.2.2001 saakka
Ortopedian ja traumatologian dosentti Aarne Kivioja 1.3.2001 alkaen
Psykiatrian erikoislääkäri Anna Savela
Dosentti Heikki Takkunen
Lääketieteen ja kirurgian tohtori Pentti Ristola

Varajäsenet

Oikeustieteen kandidaatti Jukka Laukkanen
Filosofian kandidaatti Heikki Peltola
Ortopedian ja traumatologian dosentti Aarne Kivioja 28.2.2001 saakka
Kirurgian ja ortopedian erikoislääkäri Sari Salminen 1.3.2001 alkaen
Lääketieteen ja kirurgian tohtori Antero Leppävuori
Dosentti Ilkka Torstila
Sisätautien erikoislääkäri Raine Jussila

Työnantajain edustajat

Varatuomari Markus Äimälä
Oikeustieteen kandidaatti Johan Åström
Hallintotieteen maisteri Vesa Rantahalvari
Varatuomari Mikko Nyssölä

Diplomi-insinööri Rauno Toivonen
Varatuomari Hannu Rautiainen
Varatuomari Riitta Wärn
Oikeustieteen kandidaatti Timo Höykinpuro

Työntekijäin edustajat

Palkkasihteeri Jouko Ahonen
Työehtotoimitsija Vuokko Väänänen
Sosiaalipoliittinen sihteeri Kaija Kallinen
Sosiaalisihteeri Veikko Simpanen

Sosiaalipoliittinen sihteeri Sinikka Näätsaari
Lakimies Janne Metsämäki
Työttömyyskassan johtaja Seppo Niininen
Lakimies Markku Kojo

Maatalousyrittäjien edustajat

Oikeustieteen lisensiaatti Ilkka Ojala
Agronomi Ilpo Mattila
Maatalous- ja metsätieteiden maisteri Simo Tiainen
Oikeustieteen maisteri Maire Lumiaho 18.12.2001 saakka
Agronomi Virpi Siitonen 19.12.2001 alkaen

Varatuomari Risto Airikkala
Maatalous- ja metsätieteiden maisteri Anne Penttilä 12.9.2001 saakka
Tutkija Juha Lappalainen 13.9.2001 alkaen
Toiminnanjohtaja Tage Ginström

Yrittäjien edustajat

Toimitusjohtaja Tiina Oksala-Leino
Lainopillinen asiamies Risto Tuominen

Yksikönjohtaja Pekka Kähkönen
Johtaja Tauno Jalonen

40
VUOTTA
TYÖELÄKE

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Kirjurinkatu 3, Helsinki
00065 Eläketurvakeskus
Puhelin (09) 1511
Faksi (09) 148 1172
www.etk.fi